

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Asan/30/2019
Identifikačné číslo spisu: 6018200758
Dátum vydania rozhodnutia: 26. januára 2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6018200758.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Mališovej a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): GATE, a. s., IČO: 36 417 742, Na Kopci 537/16, Žilina, právne zastúpeného: Advokátska kancelária LUKAJKA & PARTNERS s.r.o., Jesenského 6431 Trenčín, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, Masarykova 10, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PO/BEZ/2018/5457 O-497/2018 zo dňa 05.10.2018, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/166/2018-113 zo dňa 09.05.2019, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

I. Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Inšpektorát práce Banská Bystrica, ako prvoinštančný orgán verejnej správy, rozhodnutím č. 138/18-1.0/pok/r., IPBB_KHIP/KON/2018/2639 zo dňa 13.07.2018 podľa § 19 ods. 2 písm. b) bod 1 v nadväznosti na § 19 ods. 3 písm. f) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) uložil žalobcovi pokutu vo výške 1.000 Eur za porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) bod 3 zákona o inšpekcii práce, a to za porušenie § 6 ods. 2 písm. b) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (ďalej len „zákon o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci“ alebo „zákon o BOZP“) v nadväznosti na § 2 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov (ďalej len „Nariadenie vlády SR“) spočívajúce v tom, že žalobca, ako zamestnávateľ, neposkytol do času výkonu inšpekcie práce dňa 25.01.2018 zamestnancom N. W. a C. C., pracujúcim v predajni GATE, Parný mlyn č. 5544, Lučenec, ako predavačky, bezplatne osobné ochranné pracovné prostriedky (ortopedickú obuv) v zmysle bodu 6.5

Prílohy č. 3 Nariadenia vlády SR, nakoľko vykonávali práce, pri ktorých sa prevažne stojí alebo pohybuje.

2. Národný inšpektorát práce, žalovaný orgán verejnej správy, napadnutým rozhodnutím č. PO/BEZ/2018/5457, O-497/2018 zo dňa 05.10.2018 odvolanie žalobcu zamietol a odvolaním napadnuté prvoinštančné rozhodnutie potvrdil.

II. Konanie na krajskom súde

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“ alebo „Správny súdny poriadok“) správnu žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol a účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov konania.

4. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol, že žalobca namietal, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné na základe skutočností uvedených v bodoch III.A až III.C., avšak v bode III.A žaloby uviedol len to, že poukázal na svoje dôvody, ktorými odôvodnil odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu bez toho, aby zároveň tvrdil, že aj napadnuté rozhodnutie trpí nezákonnosťou z tých istých dôvodov. Žalobca v žalobných námietkach nesúhlasil s niektorými časťami odôvodnenia rozhodnutia žalovaného, ktoré odcitoval, no podľa správneho súdu nesúhlas s odôvodnením nestačí na to, aby bolo možné dospieť k záveru o rozpore rozhodnutia so zákonom.

5. V ďalšom ustálil, že nebolo medzi účastníkmi sporné, že u žalobcu bola vykonaná inšpekcia práce; že žalobca zamestnával na pozícii predavačky pracovníčky uvedené vo výroku prvostupňového rozhodnutia; že žalobca týmto pracovníckam neposkytol bezplatne ortopedickú obuv ako osobný ochranný pracovný prostriedok; že správny orgán sa pri výkone inšpekcie práce oboznámil so žalobcom predloženými pracovnými zmluvami týchto pracovníčok a nebol sporný ani ich obsah tak, ako bol uvedený v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, teda že pracovné zmluvy neobsahujú ustanovenie o prestávkach v práci a že obsahovali pracovnú náplň naplnenú výlučne činnosťami, pri ktorých sa stojí a chodí; že uvedené predavačky mali k dispozícii na pracovisku šatňu so stoličkami. Mal za to, že v administratívnom konaní boli zistené všetky skutočnosti rozhodné pre posúdenie, či bola alebo nebola naplnená skutková podstata správneho deliktu, a teda či žalobca splnil alebo nespĺnil povinnosti podľa § 6 ods. 2 písm. b) zákona o BOZP. Neobstojí tak žiadna z námietok, ktorým žalobca namietal nedostatočne zistený skutočný stav.

6. V ďalšom krajský súd uviedol, že žalobca sa mýlil, keď v žalobe tvrdil, že žalovaný nebol oprávnený uložiť žalobcovi sankciu za neposkytnutie osobných ochranných pracovných prostriedkov podľa § 6 ods. 2 písm. b) zákona o BOZP, pretože žalobca nezaradil ortopedickú obuv do zoznamu osobných ochranných pracovných prostriedkov, ktorý vypracoval na základe posúdenia rizík a vypracovanej analýzy pre jednotlivé pracovné pozície. Takáto argumentácia podľa správneho súdu nemá oporu v § 6 ods. 2 písm. b) o BOZP, pretože podľa tohto ustanovenia sa povinnosť poskytnúť osobné ochranné pracovné prostriedky viaže na potrebu zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia alebo života pri práci. Tvrdenie žalobcu, že správny orgán môže uložiť pokutu za porušenie § 6 ods. 2 písm. b) zákona o BOZP len v tom prípade, ak by zamestnávateľ mal ortopedickú obuv zaradenú do zoznamu osobných ochranných pracovných prostriedkov (ďalej aj ako „OOPP“) podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona o BOZP a napriek tomu ju neposkytol, nemá oporu v znení § 6 ods. 2 písm. a) a písm. b) a nie je ani ich výkladom, ale doplnením textu zákona.

7. Poznamenal, že žalobca namietal, že správny orgán nesprávne vyhodnotil riziká, ktoré sú spojené s prácou predavačky, keď uviedol, aké nebezpečenstvo poškodenia zdravia podľa neho môže vzniknúť pri neposkytnutí ortopedickej obuvi. Avšak žalobca neuviedol, aký má význam táto jeho polemika vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu okrem toho, že považuje takéto odôvodnenie za nedostatočné a rozporné s výrokom rozhodnutia, resp. nesúvisiace s porušením, ktoré bolo žalobcovi v rámci inšpekcie práce vytýkané. Takéto námietky podľa krajského súdu nemôžu obstáť. Napadnuté rozhodnutie nepripúšťa iný záver ako ten, že žalobca spáchal správny delikt tým, že neposkytol pracovníckam pri práci, pri ktorej sa prevažne stojí alebo chodí, ochranný pracovný prostriedok

ortopedickú obuv, ktorý má slúžiť ochrane pred statickou záťažou. Nebolo ani úlohou správneho orgánu menovať nebezpečenstvá, alebo v čom má byť zdravie pracovníka ohrozené statickou záťažou, nakoľko povinnosť poskytnúť pri takejto práci ortopedickú obuv vyplýva priamo z právneho predpisu a to z § 2 ods. 2 Nariadenia vlády SR.

8. Dodal, že neboli dôvodné ani žalobné námietky, podľa ktorých žalovaný nezobral do úvahy skutočnosť, že žalobca sa bránil tým, že vykonal iné opatrenia na vylúčenie alebo obmedzenie nebezpečenstva ohrozenia zdravia pracovníčok - predavačiek zriadením oddychovej miestnosti so stolom a stoličkami, nakoľko nemajú oporu v obsahu odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Podľa správneho súdu sa žalovaný s touto námietkou vysporiadal a to, že žalobca s takýmto vysporiadaním nesúhlasí neznamená, že žalovaný jeho tvrdenia ignoroval. Naopak, žalovaný uviedol svoju úvahu, pre ktorú nejde o dostačujúce opatrenie na elimináciu hroziaceho nebezpečenstva poškodenia zdravia práve preto, že v pracovnej zmluve nie sú dohodnuté osobitne prestávky v práci a potom zamestnanci majú len prestávku v zmysle Zákonníka práce, ktorá ale nestačí na to, aby bolo vylúčené nebezpečenstvo ohrozenia zdravia v dôsledku statickej záťaže pri prácach, pri ktorých sa prevažne stojí alebo pohybuje; žalobca ani netvrdil ani nepreukazoval, že má organizačné opatrenia alebo interné predpisy, podľa ktorých by pracovníčky boli oprávnené a povinné využívať predmetné stoličky tak, aby v práci buď prevažne nestáli alebo, aby bola statická záťaž spojená so státím počas celej pracovnej zmeny vylúčená.

9. Krajský súd v ďalšom konštatoval, že žalobné námietky nedostatku výroku pre jeho neurčitosť neuvedením časového obdobia a rozpor s odôvodnením nemali oporu vo výroku a odôvodnení napadnutého a prvostupňového rozhodnutia. Prvostupňový správny orgán vo výroku rozhodnutia uviedol všetky podstatné skutočnosti, ktorými bola naplnená skutková podstata správneho deliktu, čím naplnil požiadavku špecifikácie skutku tak, aby nebol zameniteľný a zároveň tvoril prekážku rozhodnutej veci.

10. Správny súd dal do pozornosti, že predmetom prieskumu neboli opatrenia uložené v Protokole o inšpekcii práce, ale rozhodnutie o správnom delikte a uložení sankcie zaň. Pokiaľ žalobca považoval opatrenia uložené v Protokole z inšpekcie práce za uložené v rozpore so zákonom, mohol využiť svoje právo a podať žalobu na ochranu pred nezákonnosťou takýchto opatrení v zákonnej dvojmesačnej lehote od prerokovania Protokolu. Žalobca svoje oprávnenie podať žalobu na ochranu pred nezákonnosťou opatrení uložených v Protokole nevyužil. Z týchto dôvodov sa správny súd námietkami smerujúcimi proti opatreniam uloženým v Protokole z inšpekcie práce, nemohol zaoberať.

11. Správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie mimo žalobných dôvodov len z dôvodov uvedených v § 195 SSP, pričom dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žiadnym dôvodom nezákonnosti tam uvedeným, netrpí. Krajský súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nie je z dôvodov uplatnených v žalobe v rozpore so zákonom, preto žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 S.s.p. zamietol a náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov konania.

III. Konanie na kasačnom súde

12. Rozsudok napadol sťažovateľ kasačnou sťažnosťou z dôvodov, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, pričom dôvody kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g) a h) S.s.p. s opisom rozhodujúcich skutočností následne popísal.

13. Dôvody, v ktorých spočíva nesprávnosť právneho posúdenia krajského súdu a porušenie práva na spravodlivý proces videl sťažovateľ v tom, že správny súd nesprávne právne posúdil vec, keď konštatoval, že nie je správny názor žalobcu o tom, že správny orgán môže uložiť pokutu za porušenie § 6 ods. 2 písm. b) zákona o BOZP len v tom prípade, ak by zamestnávateľ mal ortopedickú obuv zaradenú do zoznamu OOPP podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona o BOZP a napriek tomu ju neposkytol.

14. Sťažovateľ mal za to, že krajský súd neprihliadol na subsidiárne splnenie povinnosti poskytnúť ochranný pracovný prostriedok, ktoré vyplýva z príslušných zákonných ustanovení Nariadenia vlády SR. Posúdenie potreby poskytnutia osobného ochranného prostriedku je tak na samotnom zamestnávateľovi, keďže v prípade, že technickými prostriedkami či prostriedkami kolektívnej ochrany dokáže nebezpečenstvo vylúčiť alebo aspoň obmedziť, nie je v zmysle citovaných ustanovení povinný ochranný pracovný prostriedok zamestnancovi poskytnúť. Sťažovateľ uviedol, že technickými prostriedkami obmedzil nebezpečenstvo statickej záťaže zamestnancov, a preto nebol povinný poskytnúť im ortopedickú obuv. Správny súd sa však uvedenou námietkou nezaoberal v širšom kontexte Nariadenia vlády SR, posudzoval ich izolovane, na základe čoho dospel k nesprávnym právnym záverom a skutkovým zisteniam. Rozsudok správneho súdu preto považoval sťažovateľ za nezákonný a jeho odôvodnenie za nedostatočné z dôvodu, že tento nedostatok sa opiera o dôvody rozhodné pre posúdenie dôvodnosti žaloby. Sťažovateľ ešte poznamenal, že prispôbil pracovné podmienky potrebám zamestnancov, a to na základe ich vlastných pripomienok a požiadaviek. Konštatovanie daného porušenia a uloženie pokuty zaň je potom podľa sťažovateľa v rozpore s citovaným ustanovením, čím sa však žalovaný, rovnako ani prvostupňový súd nezaoberali, na základe čoho možno vydaný rozsudok považovať za nezákonný.

15. Sťažovateľ v ďalšom uviedol, že správny súd nesprávne vyhodnotil námietku žalobcu, z ktorej je zrejmé, že orgán verejnej správy nedostatočne vyhodnotil skutkový stav a nesprávne ho právne posúdil, keď posudzoval riziká, ktoré zamestnancom hrozia neposkytnutím ortopedickej obuvi, ale riziká spojené s neposkytnutím iného druhu obuvi a s výkonom inej činnosti. Mal za to, že odôvodnenie rozhodnutia v rámci správneho konania má presvedčiť účastníka o správnosti jeho výroku. Pokiaľ tento však obsahuje posúdenie nesúvisiace so správnym deliktom, ktorý sa mu kladie za vinu, nemožno hovoriť o jeho presvedčivosti a už vôbec nie o náležitom posúdení skutkového stavu a jeho subsumovanie pod správne zákonné ustanovenie. Správny súd však túto námietku vôbec nezohľadnil, zaoberal sa len nesúhlasom s odôvodnením a všeobecne konštatoval zistenia inšpekcie práce. Takéto odôvodnenie považuje sťažovateľ za nezákonné a nedostatočné, keďže správny súd na jednej strane opísal nesúlad odôvodnenia s výrokom napadnutého rozhodnutia, no na druhej strane toto neposúdil a odkázal na zistenia inšpekcie práce. Na základe uvedeného sťažovateľ uviedol, že považuje rozsudok v tejto časti za nezákonný, jeho odôvodnenie za nedostatočné a dostatočne sa nezaoberajúce námietkami žalobcu.

16. Sťažovateľ dodal, že odôvodnenie správneho súdu nemožno považovať za vychádzajúce z náležitého a správneho právneho posúdenia veci, pretože právny názor správneho súdu nie je správny aj z dôvodu, že nesprávny príklad v odôvodnení rozhodnutia poukazuje na nesplnenie inej povinnosti ako tej, ktorá sa žalobcovi kladie za vinu a spôsobuje tak jeho zmatečnosť. Z toho dôvodu podľa sťažovateľa nemožno považovať takéto odôvodnenie za zákonné. V ďalšom mal za to, že správny súd poskytol nedostatočné odôvodnenie, nezohľadňujúce dôležitosť presnej charakteristiky skutku a času jeho spáchania, ani vzhľadom na skutočnosť, že preň správny orgán uložil žalobcovi pokutu.

17. Sťažovateľ poznamenal, že Protokol o výsledku inšpekcie práce je jedným z podkladov pre vydanie rozhodnutia v rámci správneho konania, na základe ktorého správny orgán ukladá pokutu, ako to bolo v tomto prípade. Mal za to, že posúdenie zákonnosti skôr vydaného rozhodnutia, resp. opatrenia správneho orgánu je nevyhnutné pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia napadnutého správnu žalobou. Podľa názoru sťažovateľa bolo nevyhnutné, aby sa správny súd zaoberal zákonnosťou vydaného Protokolu, keďže aj v prípade, že by zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného, daný Protokol by ostal v platnosti a prípadné nesplnenie opatrení by mohol správny orgán sankcionovať.

18. Záverom sťažovateľ uviedol, že vydaný rozsudok krajského súdu je porušením ústavnoprávne a medzinárodnoprávne garantovaných základných princípov (zásad) materiálneho právneho štátu, najmä princípu materiálnej spravodlivosti a materiálnej ochrany zákonnosti vrátane princípov riadneho a spravodlivého procesu, princípu právnej istoty, a princípu predvídateľnosti práva vrátane predvídateľnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci, ako aj princípu ochrany legitímnych očakávaní a tiež princípu, že právo nemôže vzniknúť (vzísť) z bezprávia a nespravodlivosti.

19. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd zrušil napádaný rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, eventuálne aby zrušil rozhodnutie žalovaného a vec vrátil prvoinštančnému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie a žalobcovi priznal náhradu trov konania a trov kasačného konania.

20. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril v podaní zo dňa 23.09.2019, v ktorom uviedol, že právny zástupca žalobcu v kasačnej sťažnosti zopakoval svoje námietky podané už v odvolaní voči rozhodnutiu prvostupňového orgánu a následne aj v konaní o správnej žalobe, ku ktorým sa žalovaný už vyjadril. Žalovaný uviedol, že na svojich podaných vyjadreniach trvá.

21. Zároveň trval na tom, že správne orgány na oboch stupňoch postupovali v priebehu celého konania v súlade so správnym poriadkom a platnými právnymi predpismi, rešpektovali plne všetky práva žalobcu, vysporiadali sa so všetkými jeho námietkami a k jeho vyjadreniam zaujali v rozhodnutiach relevantné stanovisko. Inšpektorát práce dospel k správnym skutkovým zisteniam, ktoré preukázal na základe vykonaných a vyhodnotených dôkazov. Žalovaný správne posúdil právny stav veci, ktorý odôvodnil, popísal zodpovedne aj skutkový stav vo vzťahu k porušeniu povinnosti, ktoré bolo predmetom uloženia pokuty. Správny delikt je vo výroku rozhodnutia vyšpecifikovaný tak, aby nebol zameniteľný s iným a z výroku rozhodnutia vyplýva popis skutku, ktorý obsahuje nie len identifikáciu nesplnenia povinnosti, ale aj čas spáchania skutku, spôsob jeho spáchania a aj špecifikáciu, voči ktorým zamestnancom nebola povinnosť žalobcu splnená. Výška pokuty bola dôsledne v správnom konaní zvážená a odôvodnená v rozhodnutí o uložení pokuty. Rozhodnutie je správne a zachováva zásady správneho konania a trestania.

22. V ďalšom uviedol, že žalovaný ako aj inšpektorát práce dôsledne zistili skutkový stav veci, tento popísali v rozhodnutí a preukázali ho na základe konkrétnych vykonaných dôkazov a až po vyhodnutí správnej úvahy vec právne posúdili. To, že žalobca nesúhlasí s posúdením veci, dôkazov, odôvodnením, ani s prijatými právnymi závermi žalovaného (ani s odôvodnením krajského súdu) podľa názoru žalovaného neznamená, že je rozhodnutie žalovaného neodôvodnené, prijaté na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a nesprávne. Žalovaný mal za to, že dôsledne prihliadol na všetky námietky žalobcu, so všetkými sa zodpovedne vysporiadal a svoje závery odôvodnil, preto navrhol, aby kasačný súd po preskúmaní veci kasačnú sťažnosť žalobcu zamietol v celom rozsahu ako neodôvodnenú a aby nepriznal žalobcovi náhradu trov konania.

IV. Právny názor NS SR

23. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.), je prípustná (§ 439 S.s.p.) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 S.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. januára 2021 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

24. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PO/BEZ/2018/5457 O-497/2018 zo dňa 05.10.2018, ktorým zamietol odvolanie sťažovateľa a potvrdil rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie č. 138/18-1.0/pok/r., IPBB_KHIP/KON/2018/2639 zo dňa 13.07.2018, ktorým bola sťažovateľovi podľa § 19 ods. 2 písm. b/ bod 1 v nadväznosti na § 19 ods. 3 písm. f/ zákona o inšpekcii práce uložená pokuta vo výške 1.000 eur za porušenie povinnosti stanovenej predpismi uvedenými v ustanovení § 2 ods. 1 písm. a/ bod 3 zákona o inšpekcii práce, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako kasačný súd,

preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a orgánu verejnej správy prvej inštancie, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a/ bod 3 zákona o inšpekcii práce, inšpekcia práce je dozor nad dodržiavaním právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia.

Podľa § 19 ods. 2 písm. b/ bod 1 zákona o inšpekcii práce, inšpektorát práce uloží pokutu zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, za závažné porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) od 1 000 eur do 200 000 eur.

Podľa § 19 ods. 3 písm. f/ zákona o inšpekcii práce, závažné porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) je neposkytnutie potrebných účinných osobných ochranných pracovných prostriedkov alebo ich neutržovanie vo funkčnom stave.

Podľa § 6 ods. 2 písm. b/ zákona o BOZP, na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci prostredníctvom osobných ochranných pracovných prostriedkov je zamestnávateľ povinný bezplatne poskytovať zamestnancom, u ktorých to vyžaduje ochrana ich života alebo zdravia, potrebné účinné osobné ochranné pracovné prostriedky a viesť evidenciu o ich poskytnutí.

Podľa § 2 ods. 1 Nariadenia vlády SR, osobný ochranný pracovný prostriedok zamestnávateľ poskytuje zamestnancovi, ak nebezpečenstvo nemožno vylúčiť ani obmedziť technickými prostriedkami, prostriedkami kolektívnej ochrany ani metódami a formami organizácie práce.

Podľa § 2 ods. 2 Nariadenia vlády SR, zoznam prác, pri ktorých sa poskytujú osobné ochranné pracovné prostriedky, je uvedený v prílohe č. 3. Práca, pri ktorej sa poskytujú osobné ochranné pracovné prostriedky, môže byť aj iná práca, ako je uvedená v prílohe č. 3, ak nebezpečenstvo nemožno vylúčiť ani obmedziť spôsobom ustanoveným v odseku 1.

Podľa prílohy č. 3 Nariadenia vlády SR, práce, pri ktorých sa poskytujú a používajú osobné ochranné pracovné prostriedky, ak sa pri ich vykonávaní vyskytujú nebezpečenstvá, ktoré môžu poškodiť zdravie zamestnanca, sú najmä 6. OCHRANA DOLNÝCH KONČATÍN; 6.5. Ortopedická obuv (proti statickej záťaž) pri; 6.5.1. práci, pri ktorej sa prevažne stojí alebo pohybuje.

25. Predmetom kasačného konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného orgánu verejnej správy, ktorý rozhodol s konečnou platnosťou o uložení sankcie sťažovateľovi za porušenie povinností vyplývajúcej z ustanovení zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

26. Vo vzťahu k dôvodom kasačnej sťažnosti kasačný súd uvádza, že sťažovateľ namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Obe námietky vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodné z dôvodov uvedených nižšie.

27. Kasačný súd z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav tak, ako je podrobne popísaný v rozsudku krajského súdu, preto v nasledujúcom texte uvádza len stručné zhrnutie administratívneho konania. Kasačný súd zistil, že u sťažovateľa bola vykonaná inšpekcia práce dňa 25.01.2018 a následne v dňoch 15.02.2018 a 07.03.2018 s tým, že o výsledku inšpekcie bol vyhotovený Protokol č. IBB-07-65-2.2/P-E22-18/2254 zo dňa 07.03.2018 (ďalej len „Protokol“), z ktorého vyplývajú viaceré nedostatky. Protokol bol prerokovaný so splnomocneným zástupcom sťažovateľa dňa 07.03.2018, ktorý nemal námietky voči skutočnostiam uvedeným v Protokole a k zisteným nedostatkom uviedol, že tieto odstráni v stanovených termínoch.

28. Dňa 25.05.2018 vydal orgán verejnej správy prvej inštancie oznámenie o začatí správneho konania o správnom delikte, ktoré bolo sťažovateľovi doručené dňa 30.05.2018. Výsledkom tohto správneho konania bolo rozhodnutie č. k. 138/18-1.0/pok/r., IPBB_KHIP/KON/2018/2639 zo dňa 13.07.2018, ktorým prvoinštančný orgán verejnej správy uložil sťažovateľovi pokutu vo výške 1.000 eur za porušenie povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 6 ods. 2 písm. b/ zákona o BOZP v zmysle bodu 6.5.1. Prílohy č. 3 Nariadenia vlády SR - bezplatne poskytnúť zamestnancom osobné ochranné pracovné prostriedky (ortopedickú obuv), nakoľko vykonávajú práce, pri ktorých sa prevažne stojí alebo pohybuje.

29. O podanom odvolaní rozhodol žalovaný rozhodnutím č. PO/BEZ/2018/5457, O-497/2018 zo dňa 05.10.2018 tak, že odvolanie sťažovateľa odmietol a rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie potvrdil. V odôvodnení uviedol, že sa stotožnil s právnym názorom prvoinštančného orgánu verejnej správy, pretože argumentácia sťažovateľa nebola dôvodom na zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia a sťažovateľ ani nepredložil žiadne nové dôkazy, ktoré by mali podstatný vplyv na posúdenie veci.

30. Krajský súd rozhodujúc o žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného kasačnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom žalobu zamietol z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nie je z dôvodov uplatnených v žalobe v rozpore so zákonom.

31. Sťažovateľ naproti tomu v kasačnej sťažnosti namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom a odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, pričom jednotlivé dôvody bližšie vymedzil v texte kasačnej sťažnosti.

32. Kasačný súd poukazuje na skutočnosť, že v tomto prípade ide o situáciu, keď sa na základe zistených skutočností mal sťažovateľ dopustiť protiprávneho konania tým, že ako zamestnávateľ neposkytol do času výkonu inšpekcie práce dňa 25.01.2018, zamestnancom N. W.Č. a C.G. C., pracujúcim v predajni GATE, Parný mlyn č. 5544, Lučenec, ako predavačky, bezplatne osobné ochranné pracovné prostriedky (ortopedickú obuv) v zmysle bodu 6.5.1 Prílohy č. 3 Nariadenia vlády SR, nakoľko vykonávali práce, pri ktorých sa prevažne stojí alebo pohybuje. Tieto skutočnosti prvoinštančný orgán verejnej správy v súvislosti s ust. § 2 ods. 1 písm. a/ bod 3 zákona o inšpekcii práce vyhodnotil ako porušenie zákona, v dôsledku čoho uložil sťažovateľovi podľa ust. § 19 ods. 2 písm. b) bod 1 v nadväznosti na ust. § 19 ods. 3 písm. f/ zákona o inšpekcii práce pokutu vo výške 1.000 eur.

33. Kasačný súd konštatuje, že správne rozhodnutia oboch inštancií obsahujú všetky náležitosti v zmysle § 47 Správneho poriadku, výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, v odôvodnení orgány verejnej správy uviedli skutočnosti, ktoré boli podkladom rozhodnutia, akými úvahami boli vedení pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnali s návrhmi a námietkami sťažovateľa a s jeho vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Žalovaný reagoval na všetky podstatné námietky sťažovateľa, a to v súlade so zákonom aj s odkazom na podrobne odôvodnené prvoinštančné rozhodnutie, ktoré ako zákonné potvrdil. Taktiež má kasačný súd za to, že krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal, vysporiadal sa s podstatnými námietkami sťažovateľa a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, pričom dospel k správnym a nepochybným záverom o zákonnosti preskúmaného ako aj prvoinštančného rozhodnutia.

34. Vychádzajúc z uvedeného kasačný súd ustálil, že z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento sa nestotožnil so žalobnými námietkami. Mal za to, že v rozhodnutiach konajúcich orgánov verejnej správy bol dostatočne vymedzený skutok, vec bola správne právne posúdená a dostatočne bola odôvodnená aj výška uloženej sankcie na dolnej hranici sadzby, pričom orgány verejnej správy oboch inštancií odôvodnili svoje rozhodnutia dostatočným a preskúmateľným spôsobom, preto sa správny súd s ich argumentáciou v plnom rozsahu stotožnil.

35. Vo svetle uvedeného kasačný súd súhlasí s názorom krajského súdu, že správnymi orgánmi bolo jednoznačne preukázané, že sťažovateľ ako zamestnávateľ si nesplnil povinnosť podľa osobitného predpisu - § 6 ods. 2 písm. b/ zákona o BOZP poskytnúť bezplatne osobné ochranné pracovné prostriedky (ortopedickú obuv) v zmysle bodu 6.5.1 Prílohy č. 3 Nariadenia vlády SR do času výkonu inšpekcie práce dňa 25.01.2018 zamestnancom N. W. a C. C., s ktorými mal založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (Pracovná zmluva zo dňa 12.09.2014 v znení Dohody o zmene pracovnej zmluvy - N. W.; Pracovná zmluva zo dňa 17.07.2017 - C. C.) pracujúcim v predajni GATE, Parný mlyn č. 5544, Lučenec, ako predavačky, nakoľko zamestnankyne sťažovateľa vykonávali práce, pri ktorých sa prevažne stojí alebo pohybuje.

36. Orgány verejnej správy pri zisťovaní skutkového stavu veci vychádzali z viacerých dôkazov, a to - Protokol z výkonu inšpekcie práce č. IBB-07-65-2.2/P-E22-18/2254 zo dňa 07.03. 2018; Splnomocnenie zo dňa 05.03.2018; Pracovná zmluva zo dňa 12.09.2014 v znení Dohody o zmene pracovnej zmluvy; Pracovná zmluva zo dňa 17.07.2017; fotodokumentácia vyhotovená dňa 25.01.2018 na prevádzke zamestnávateľa; Zoznam OOPP pridelených k jednotlivým profesiám, činnostiam; Smernica pre pridelenie OOPP zo dňa 06.03.2017; Analýza nebezpečenstiev, ohrození, rizík pre profesiu predavačka, brigádnik zo dňa 06.03.2017; Oznámenie o začatí správneho konania o správnom delikte zo dňa 25.05.2018; Vyjadrenie zo dňa 04.06.2018 k oznámeniu o začatí správneho konania; výpis z Obchodného registra Okresného súdu Žilina, Oddiel: Sro, Vložka číslo: 14856/L. Z takto získaných dôkazov považuje aj kasačný súd skutkový stav za náležité zistený a preukázaný a orgány verejnej správy dospeli k správne mu záveru, že zo strany sťažovateľa došlo k porušeniu povinnosti zamestnávateľa v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) bod 3 zákona o inšpekcii práce. Navyše sťažovateľ nevyvrátil žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosti a skutkový stav tak, ako bol zistený orgánmi verejnej správy.

37. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd nesprávne právne posúdil vec, keď konštatoval nesprávnosť názoru sťažovateľa o tom, že orgán verejnej správy môže uložiť pokutu za porušenie povinnosti ustanovenej v § 6 ods. 2 písm. b) zákona o BOZP len vtedy, ak zamestnávateľ mal ortopedickú obuv zaradenú do zoznamu OOPP a napriek tomu ju neposkytol a zároveň namietal, že nebol povinný poskytnúť zamestnancom ortopedickú obuv z dôvodu, že technickými prostriedkami obmedzil nebezpečenstvo statickej záťaže zamestnancov, s čím sa však podľa názoru sťažovateľa krajský súd nezaoberal.

38. K uvedenému kasačný súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 6 ods. 2 písm. b) zákona o BOZP je povinnosťou každého zamestnávateľa, na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci prostredníctvom osobných ochranných pracovných prostriedkov, bezplatne poskytovať zamestnancom, u ktorých to vyžaduje ochrana ich života alebo zdravia, potrebný účinný osobný ochranný pracovný prostriedok. V prípade sťažovateľa išlo o poskytnutie ortopedickej obuvi, ktorá má eliminovať statickú záťaž, ktorá je spojená s profesiou predavača, nakoľko zamestnanci sťažovateľa pri výkone práce prevažne stoja alebo sa pohybujú. Povinnosť vypracovať zoznam poskytnutých OOPP je ďalšou povinnosťou zamestnávateľa, ktorá mu vyplýva z ustanovenia § 6 ods. 2 písm. a) zákona o BOZP, v zmysle ktorej je každý zamestnávateľ povinný vypracovať zoznam poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov na základe posúdenia rizika a hodnotenia nebezpečenstiev vyplývajúcich z pracovného procesu a z pracovného prostredia. V prejednávanom prípade mal kasačný súd za preukázané, že sťažovateľ si povinnosť vypracovať zoznam poskytovaných OOPP v zmysle ustanovenia § 6 ods. 2 písm. a) zákona o BOZP splnil, avšak nesplnil si povinnosť podľa ustanovenia § 6 ods. 2 písm. b) zákona o BOZP (bezplatne poskytnúť príslušný účinný osobný ochranný pracovný prostriedok). Kasačný súd dodáva, že neuviedenie ortopedickej obuvi do zoznamu OOPP nezbavilo sťažovateľa povinnosti predmetný osobný ochranný pracovný prostriedok bezplatne zabezpečiť všetkým zamestnancom, ktorý pri výkone práce u sťažovateľa prevažne stoja alebo sa pohybujú tak, ako mu to vyplýva z vyššie spomínanej povinnosti obsiahnutej v ustanovení § 6 ods. 2 písm. b) zákona o BOZP.

39. V ďalšom dáva kasačný súd do pozornosti, že súhlasí s argumentáciou sťažovateľa, že osobný ochranný pracovný prostriedok sa poskytuje subsidiárne až v prípade, že nebezpečenstvo nemožno

vylúčiť ani obmedziť technickými prostriedkami či prostriedkami kolektívnej ochrany práce. V tomto smere mal sťažovateľ za to, že nebezpečenstvo statickej záťaže zamestnancov obmedzil technickými prostriedkami (zriadenie oddychovej miestnosti so stolom a stoličkami, kde majú zamestnanci možnosť si oddychnúť), preto nebol povinný poskytnúť ortopedickú obuv. Kasačný súd však rovnako ako žalovaný a prvoinštančný orgán verejnej správy nepovažuje sťažovateľom vykonané technické opatrenia na elimináciu statickej záťaže zriadením oddychovej miestnosti za postačujúce, nakoľko zamestnanci sťažovateľa pri výkone práce v prevažnej miere stoja alebo sa pohybujú bez možnosti sa posadiť. Kasačný súd v tomto smere poukazuje na rozhodnutia orgánov verejnej správy oboch inšancií, ktoré sa v odôvodnení týchto rozhodnutí vyčerpávajúcym spôsobom vysporiadali s touto otázkou.

40. Sťažovateľ v ďalšom namietal, že orgány verejnej správy nedostatočne vyhodnotili skutkový stav a nesprávne ho právne posúdili, keď neposudzovali riziká, ktoré zamestnancom hrozia neposkytnutím ortopedickej obuvi, ale riziká spojené s neposkytnutím iného druhu obuvi a s výkonom inej činnosti. K tomu kasačný súd uvádza, že síce prvoinštančný orgán verejnej správy pri rozhodovaní o výške pokuty uviedol, že bral na zreteľ to, že zamestnávateľ neposkytol svojim zamestnancom príslušné OOPP, čím ich vystavil nebezpečenstvu, pričom príkladne uviedol, napr. poranenie dolných končatín, napr. pri zakopnutí, udretí, prepichnutí podrážky alebo pošmyknutí, i keď ochranná obuv s podrážkami odolnými voči prepichnutiu a prerezaniu, resp. ochranná obuv proti pošmyknutiu sa poskytuje v zmysle iných bodov Nariadenia vlády SR ako je to podľa bodu 6.5.1. Nariadenia vlády SR, avšak táto skutočnosť sama o sebe podľa kasačného súdu nespôsobila nezákonnosť ani nesprávnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy, nakoľko z celého znenia prvoinštančného rozhodnutia jednoznačne vyplýva uloženie pokuty za porušenie povinnosti poskytnúť zamestnancom bezplatne ortopedickú obuv v zmysle bodu 6.5.1 Nariadenia vlády SR.

41. S poukazom na vyššie uvedené vyhodnotil kasačný súd za nedôvodnú aj námietku sťažovateľa o zmätočnosti rozhodnutia správneho súdu, ktorú videl sťažovateľ v uvedení nesprávneho príkladu v odôvodnení rozhodnutia, ktorý poukazuje na nesplnenie inej povinnosti ako tej, ktorá sa žalobcovi kladie za vinu.

42. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že krajský súd sa nezaoberal zákonnosťou Protokolu v časti uložených opatrení kasačný súd konštatuje, že nemohol postupovať inak ako sa stotožniť s právnym názorom vysloveným krajským súdom v napadnutom rozsudku, že na námietky, ktoré smerovali proti opatreniam uloženým v Protokole, nebolo možné prihliadať, pretože sťažovateľ namietal nedostatky Protokolu práve v tom rozsahu, v ktorom bol preskúmateľný na základe včas podanej žaloby, pričom sťažovateľ svoje oprávnenie podať žalobu na ochranu pred nezákonnosťou opatrení uložených v Protokole nevyužil. Správny súd na podklade žaloby smerujúcej proti rozhodnutiu o správnom delikte a sankcii zaň uloženej je oprávnený preskúmať Protokol ako podkladové rozhodnutie len z hľadiska formálnych nedostatkov, ktoré však sťažovateľ v žalobe nevytýkal. Za týchto okolností uvedenú kasačnú námietku nemožno považovať za dôvodnú.

43. Kasačný súd po oboznámení sa s pripojeným spisovým materiálom zdôrazňuje, že sťažovateľ nevyvrátil žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosť a skutkový stav, ktorý bol zistený orgánmi verejnej správy, a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru kasačného súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci. Nemožno nič vyčítať krajskému súdu, ktorý sa podrobne zaoberal všetkými žalobnými námietkami a dospel k správne názoru, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného nedošlo k porušeniu zákona, pričom svoj právny záver, s ktorým sa kasačný súd stotožnil, aj náležitým spôsobom odôvodnil. Kasačný súd má rovnako za nesporný skutkový stav tak, ako ho v podrobnostiach opísal krajský súd. Žalovaný postupoval v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistil skutkový stav a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver. Kasačný súd sa tak v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami orgánov verejnej správy ako aj s ich právnym

posúdením, v konaní, ani v rozhodnutiach týchto orgánov nezistil porušenie žiadneho z ustanovení Správneho poriadku ani iného právneho predpisu.

44. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že kasačná sťažnosť sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sa podstatne neodlišovala od dôvodov podanej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, s ktorej dôvodmi sa krajský súd v plnom rozsahu vysporiadal a jeho skutkové zistenia aj právne závery považuje kasačný súd za vecne správne. Kasačný súd v ďalšom ustálil, že v predmetnej veci nebolo možné postupovať inak, ako súhlasiť so závermi prijatými krajským súdom v napadnutom rozhodnutí, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom, nakoľko krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil. Kasačný súd dospel zhodne ako krajský súd k záveru, že orgány verejnej správy oboch inšancií postupovali v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážili dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistili skutkový stav a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver, a preto krajský súd nepochybil, keď žalobu sťažovateľa zamietol.

45. Námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil kasačný súd ako neopodstatnené, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

46. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a rovnako aj žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.).

47. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.